

Tarve nostaa perinteinen tieto tieteellisen rinnalle - tapauksena Tenon lohikannat

Juha Hiedanpää
tutkimusprofessori

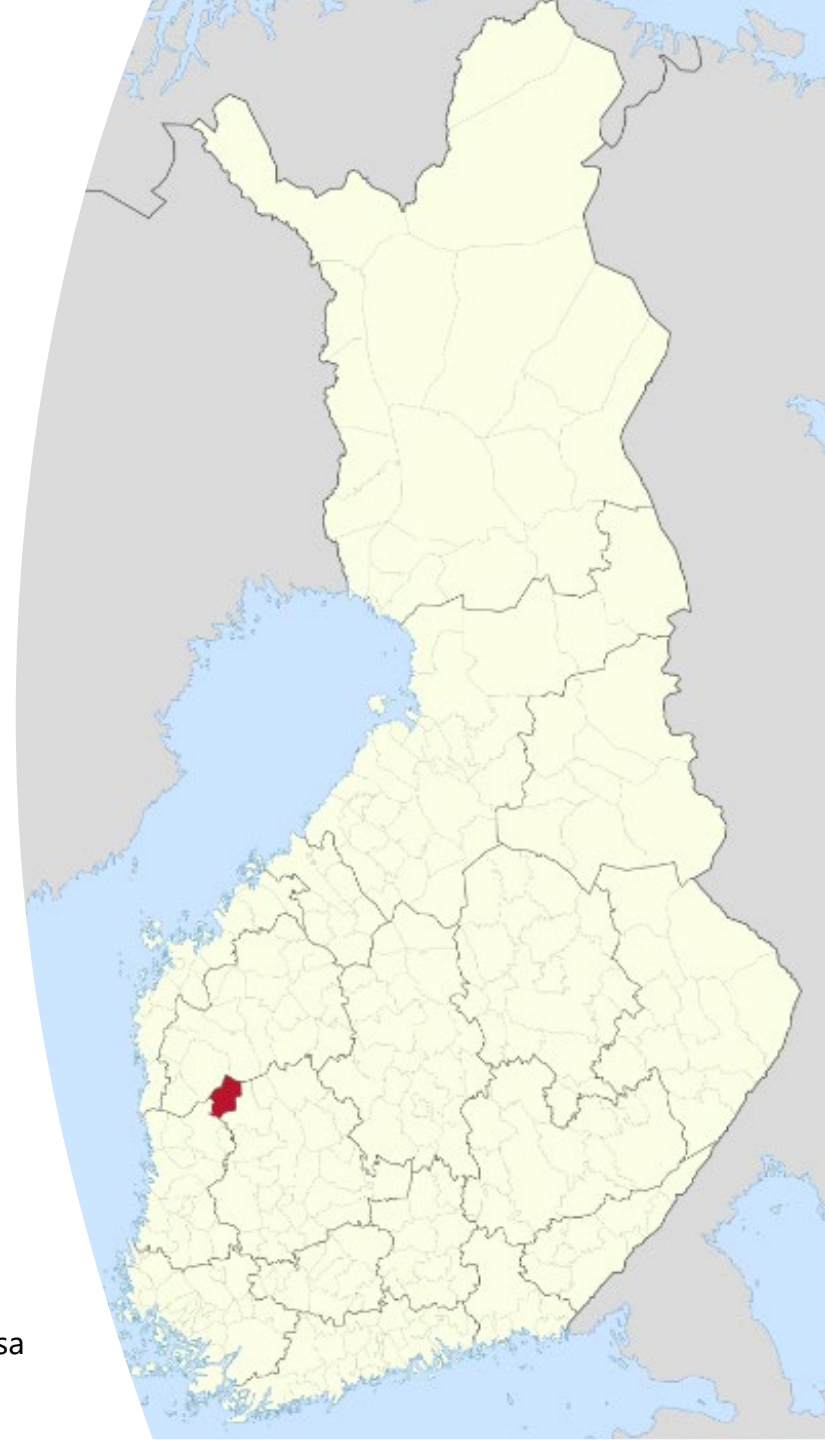
Perinteinen ja paikallinen tietämys

Paikallinen tietämys

Miksi paikallinen tietämys

Natura 2000 suojelualueverkoston suunnittelu

→ Luonnonsuojelun suunnittelun prosessit kehittyivät

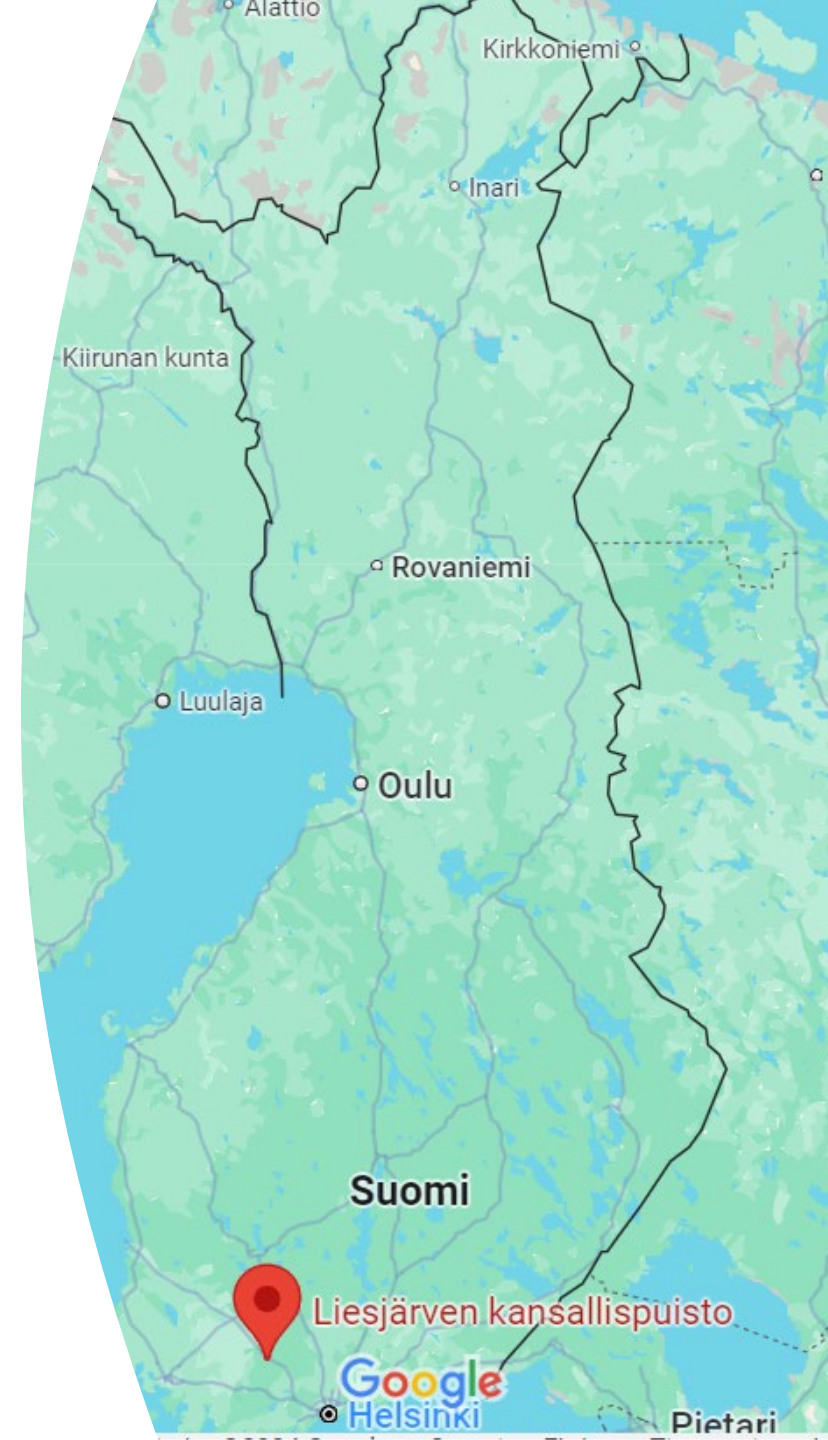
Miksi paikallinen tietämys

Liesjärven kansallispuisto & hirvenmetsästys

→ Paikallinen kekseliäisyys tuotti uusia toimintamalleja

Hiedanpää & Pellikka (2010) Käytännöllinen kekseliäisyys:
Tilanneanalyysi hirvenmetsästyksestä kansallispuistossa ja sen
lähialueilla. Maaseudun uusi aika, 18(3), 5-20.

Perinteinen tietämys

”Ekologinen perinnetieto on kumulatiivista, sukupolvelta toiselle kulttuurisen siirron kautta siirtyvää tietoa, taitoja, käytäntöjä ja uskomuksia, joiden sisältönä on ihmisten ja muiden elävien olentojen suhde toisiinsa ja ympäristöönsä.”

Miksi perinteinen tietämys

”Saamelaisilla alkuperäiskansana sekä romaneilla ja muilla ryhmillä on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaisten oikeudesta käyttää saamen kieltä viranomaisessa säädetään lailla.”

Miksi perinteinen tietämys

”Sopimusosapuolien tulee kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti kunnioittaa, suojella ja ylläpitää biologisen monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön kannalta merkittävää alkuperäiskansojen ja perinteisen elämänmuodon omaavien paikallisyhteisöjen tietämystä, innovaatioita ja käytäntöjä, sekä edistää ja laajentaa niiden soveltamista tämän tietämyksen, innovaatioiden ja käytäntöjen omistajien luvalla ja myötävaikutuksella sekä rohkaista tämän tietämyksen, innovaatioiden ja käytäntöjen käytöstä saatujen hyötyjen tasapuolista jakamista.”

Vain tutkimus voi auttaa nostamaan paikallisen ja perinteisen tietämyksen tieteen rinnalle päätöksentekoon

Vuorovaikutteinen tutkimus, tieteidenvälinen tutkimus,
toimintatutkimus, poikkitieteellinen tutkimus

Kokonaisvaltainen tutkimusperusta sopeutuvalle yhteishallinnalle Arktisella alueella (ISAMA)

2015–2018

Suomen Akatemia

PAIKALLINEN TIETO

Tenon Lohesta

LIPISTO
of OULU

SUOMEN AKATEMIA

VETO

esta

Tenojoen lohenkalastuksen määräaikainen kieltäminen vuonna 2021: yhteiskunnallisten vaikutusten tunnistaminen ja seuranta (LUOSSA)

2021–2022

Maa- ja metsätalousministeriö

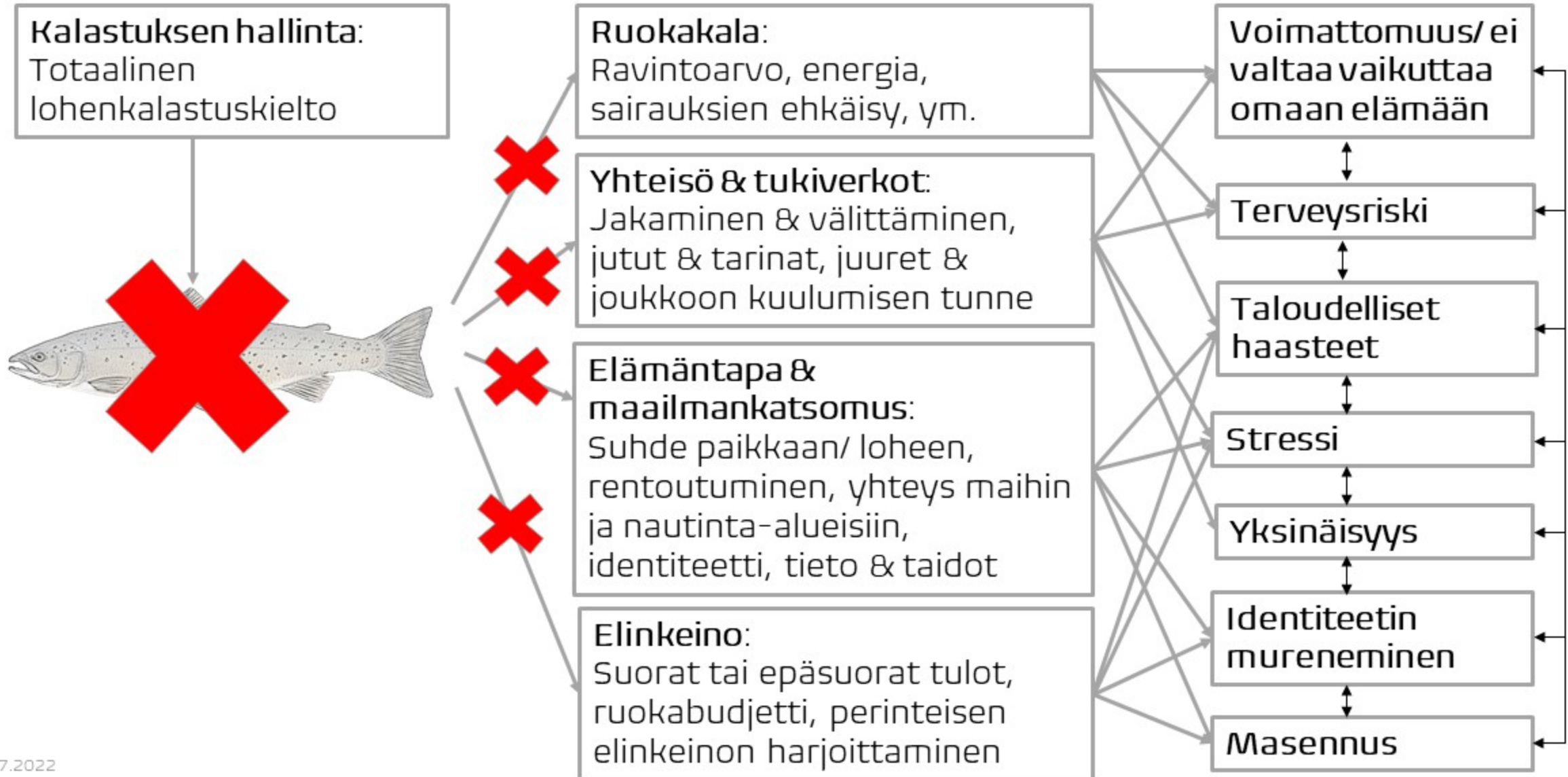
Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 103/2022

Tenojoen lohenkalastuskiellon yhteiskunnalliset vaikutukset ja niiden seuranta

Verhinen, Joni Sajets, Mikko Jokinen, Marja Knuuttila ja
Mäkelä

Kalastuskiellon yhteiskunnallisia vaikutuksia

Institutionaaliset hyveet ympäristöasioiden hallinnassa: tieteellisen, paikallisen ja perinteisen tiedon integrointi Tenojoen lohipolitiikassa (DEATNU)

2022–2026

Suomen Akatemia

Vähäinen lohen kalastus
Kulttuuriperustainen kalastus
Meritaimenen kalastus
Kyttyrälohen poisto

Tarve nostaa perinteinen tieto tieteellisen rinnalle

Varovaisuusperiaate

"Varovaisuusperiaate eli (EU-oikeuden käsitteenä) ennalta varautumisen periaate tarkoittaa, että epäiltäessä toiminnon aiheuttavan vakavaa haittaa terveydelle tai ympäristölle, ympäristöä tai terveyttä suojeleviin toimenpiteisiin ryhtymistä ei saa estää se, ettei haitoista ole täyttä tieteellistä varmuutta. Varovaisuusperiaate kuuluu kansainvälisen ympäristöoikeuden periaatteisiin."

**Varovaisuus on tärkein peruste nostaa
perinteinen tietämys tieteellisen tiedon
rinnalle päätöksentekoon**

Kiitos!

juha.hiedanpaa@luke.fi